

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33535
Nom	Treball social i cooperació internacional al desenvolupament
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	34 - Treball Social i Cooperació Internacional al Desenvolupament	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ROYO RUIZ, ISABEL	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

L'assignatura optativa Treball Social i Cooperació Internacional per al Desenvolupament forma part de l'itinerari optatiu / Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social.

L'assignatura està dedicada a la formació, des d'una orientació metodològica centrada en la lectura i la responsabilitat de l'estudiantat, en els continguts teoricopràctics necessaris per a comprendre els fenòmens que caracteritzen la societat internacional actual i la cooperació internacional, vinculats a la nostra activitat professional com a graduats i graduades en Treball Social, i, en aquest sentit, es tractaran com a conceptes vertebradors la cooperació i el desenvolupament a través de diversos continguts agrupats per unitats temàtiques.

Cada unitat temàtica contribuirà a una formació acadèmica adreçada a:

1. Comprendre el paper de les persones professionals del Treball Social en la definició d'estratègies operatives d'intervenció, i desenvolupar-ne les habilitats en l'ús d'instruments teórico/metodològics necessaris en els àmbits professionals de la cooperació internacional.
2. Obtenir una visió global dels canvis més importants esdevinguts en les últimes dècades i de la seua influència en la redefinició de les prioritats en el camp de la cooperació internacional.
3. Proporcionar els coneixements bàsics sobre els canvis socioeconòmics, en relació amb les desigualtats i el desenvolupament, en contextos supranacionals, durant la primera dècada del segle XXI.
4. Aprofundir en la metodologia d'anàlisi global dels fenòmens internacionals i estudiar-ne l'aplicació als problemes locals, per contribuir a la construcció de models d'anàlisi de les relacions entre processos macrosocials i microsocals.

L'objectiu que dirigeix la formació acadèmica de l'assignatura és que l'estudiantat adquireisca una formació teòrica i metodològica que els facilite i focalitze la inserció pràctica en els centres, organitzacions o entitats vinculats a l'Itinerari optatiu / Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social en què cursaran les pràctiques externes de nivell II durant el segon quadrimestre del curs acadèmic.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'assignatura de Treball Social i Cooperació Internacional per al Desenvolupament és una de les matèries o assignatures que inclou el Mòdul Optatiu/Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social. La persona que trie aquesta Menció ha de cursar també les següents matèries o assignatures com a oferta agrupada:

Treball Social, Immigració i Interculturalitat
Antropologia dels Grups Ètnics i Culturals
Dret Penitenciari
Psicologia Social de la Inadaptació
Sociologia de la Desviació Social

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)**1311 - Grau Treball Social**

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a ajudar les persones perquè siguen capaces de manifestar les necessitats, punts de vista i circumstàncies.
- Capacitat per a actuar en la resolució de les situacions de risc amb les persones, així com per a les pròpies i les dels col·legues de la professió.
- Capacitat per a administrar i ser responsable, amb supervisió i suport, de la pròpia pràctica dins de l'organització.
- Capacitat per a preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.
- Capacitat per a potenciar les persones, famílies, grups i comunitats a fi que siguen capaços de resoldre les situacions en què es troben.
- Capacitat per a desenvolupar i incorporar a les pràctiques professionals les actituds i habilitats necessàries per a incorporar la perspectiva de gènere.
- Capacitat per a establir i actuar per a la resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la seua naturalesa.
- Capacitat per a treballar de manera eficaç dins dels sistemes, xarxes i equips interdisciplinaris i multiorganitzacionals amb el propòsit de col·laborar en l'establiment de les finalitats, objectius i temps de durada dels mateixos contribuint igualment a abordar de manera constructiva els possibles desacords existents.
- Capacitat per a participar en la gestió i direcció d'entitats de benestar social.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Els resultats d'aprenentatge, d'entre els proposats en la Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exlució Social, que hauran aconseguit els i les estudiants després de cursar i superar l'assignatura de Treball Social i Cooperació Internacional per al Desenvolupament, segons diferents nivells d'intensitat d'aprenentatge, són:

RA-26 Reconeix la diversitat i la interculturalitat en l'àmbit de la cooperació internacional per al desenvolupament com a professionals i persones formades en Treball Social.

RA-27 Identifica la sostenibilitat polièdrica en els models d'autodesenvolupament i desenvolupament amb què es pot treballar en la cooperació internacional per al desenvolupament.

RA-28 Està capacitada per a treballar en l'àmbit de la cooperació internacional per al desenvolupament a través de xarxes i equips interdisciplinaris i multiorganitzacionals.

RA-29 Analitza i comprèn els sistemes de cooperació internacional per al desenvolupament vigents.

RA-30 Elabora raonaments crítics sobre els sistemes de cooperació internacional per al desenvolupament.

RA-31 Disposa d'habilitats de comunicació oral i escrita, i també d'ús i aplicació de les TIC.

RA-32 Té capacitat de dissenyar un projecte de cooperació internacional per al desenvolupament

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El Treball Social en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament

1. Definició del treball social en el context de la cooperació: la dimensió comunitària.
2. Aproximació sociohistòrica a les relacions Nord-Sud. Processos de colonització i neocolonialisme.
3. Ambigüitats i definició de cooperació internacional per al desenvolupament.

2. El desenvolupament dels pobles

1. Teories explicatives del desenvolupament. Model de la modernització. Model de la dependència.
2. Concepcions actuals del desenvolupament. Indicadors de desenvolupament. Desenvolupament humà sostenible.
3. Pràctica: informe de desenvolupament humà.

3. Principals agents de la cooperació i polítiques de finançament

1. Organismes internacionals: sistema de les Nacions Unides.
2. Organismes internacionals: cooperació internacional de la Unió Europea.
3. La cooperació internacional a l'Estat espanyol: centralitzada i descentralitzada.

4. Disseny de Projectes de Cooperació Internacional per al Desenvolupament

- . Definició de «projecte de cooperació per al desenvolupament».
2. Tipologies de projectes de cooperació per al desenvolupament.
3. Factors que cal considerar en la formulació de projectes de cooperació per al desenvolupament.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	22,50	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	2,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

S'aplicaran i desenvoluparan les següents metodologies docents d'entre les que proposa la Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social:

Lliçó magistral participativa

Debats i discussions participatius

Activitats pràctiques: tallers i resolució de casos.

Treball en col·laboració / treball en equip de l'estudiantat

Elaboració de mapes conceptuals

Tutories individuals i/o grupals

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació de l'assignatura, en primera convocatòria, s'empraran els següents sistemes d'avaluació d'entre els que proposa la Menció d'Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social:

1. Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amples i complexos propis dels últims cursos que fomenten el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització i pensament crític. Ponderació entre 0.0 i 50.0
2. Avaluació contínua del treball realitzat pels i les estudiants al llarg del curs, sobretot pel que fa a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes. Ponderació entre 0.0. y 50.0

L'assistència a l'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Interculturalitat, cooperació i exclusió social, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable i es considera una de les activitats formatives de Treball Autònom de l'Estudiant/a.

El sistema d'avaluació serà el mateix per a la primera i la segona convocatòria.

Us recorde que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Álvarez Orellana, S. M. (2012). Una introducción a la cooperación internacional al desarrollo. REDUR, (10), 285-309. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4104832>
- Calabuig Tormo, C. y Gómez-Torres, M. LL. (Coords.). (2010). La cooperación internacional para el desarrollo. Cuadernos de Cooperación para el Desarrollo, N° 1. Universidad Politécnica de Valencia. Disponible en línea: <http://www.upv.es/upl/U0566378.pdf> (Última fecha de consulta: 10 de junio de 2016)
- Cunego, A. y Ruiz Sanjuán, S. (2014). Introducción al sistema de Cooperación Internacional al Desarrollo. Paradigmas, actores y perspectivas. Municipalistas por la Solidaridad y el Fortalecimiento Institucional (MUSOL).
- Gómez Gil, C. (2020). Debates y controversias en la cooperación al desarrollo. Fondos privados de ayuda, acuerdos neocoloniales y ayuda a refugiados. Universitat d'Alacant.
- González, L. (2007). Guía para la gestión de proyectos de cooperación al desarrollo. H E G O A / U n i v e r s i d a d d e A n t i o q u i a . https://publicaciones.hegoa.ehu.eus/uploads/pdfs/119/Guia_para_la_gestion.pdf?1488539268
- MAEC (2018). V Plan Director de la Cooperación Española 2018-2021. AECID. https://www.cooperacionespanola.es/sites/default/files/v_plan_director_de_la_cooperacion_espanola_2018-2021.pdf
- Martínez, Silvana y Agüero, J. (2018). La producción de conocimientos en Trabajo Social: hacia una decolonialidad del saber. Cuadernos de Trabajo Social, 31(2), 297-308. <https://revistas.ucm.es/index.php/CUTS/article/view/55259>
- Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo (2020). La próxima frontera. El desarrollo humano y el Antropoceno. http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_es.pdf
- Ramiro, P. (2013). ¿Adónde va la cooperación internacional? Revista Pueblos, Especial Cooperación, 59, 5-8. <http://es.scribd.com/doc/198902604/Pueblos-59-Especial-cooperacion-noviembre-de-2013>
- Sainz, H. (2007). Venturas y desventuras del enfoque del marco lógico. Revista Española de Desarrollo y Cooperación, 20, 133-150.

Complementàries

- Castro, A. (2018). El desafío de un pensar diferente. Pensamiento, sociedad y naturaleza. CLACSO.
- Echart, E., Cabezas, R. y Sotillo, J.A. (Coords.). (2010). Metodología de investigación en cooperación para el desarrollo. La Catarata.
- Garcia, E. (2018). La transición ecológica: definición y trayectorias complejas. Ambianta: La revista del Ministerio de Medio Ambiente, (125), 86-100.
- Lázaro, L. y Troya, A. (2021). Las Soluciones basadas en la Naturaleza: una fórmula ganadora para la sostenibilidad del planeta. Ambianta: La revista del Ministerio de Medio Ambiente, (127), 10-23.

- Gimeno, J.C. y Rincón, C. P. (Eds.). (2010). Conocimientos del mundo: La diversidad epistémica en América Latina. La Catarata.

